

Development program business in Romania

Elena ILIE PhD
"Dimitrie Cantemir" Christian University
Faculty of Marketing
Email: elena_ilie2005@yahoo.com

Abstract: In the early 2000, in Romania, there were fewer programs to stimulating business environment and in this case the SMEs. After a transition period, various attempts to implement a financial and logistical support from the state were beginning to bear fruit with the year 2009 and take hold in 2011. Amid all legislative changes occurred, the novel proves its effectiveness against Romanian entrepreneurs and especially to young people, university graduates determined to make his way into the business.

Keywords: microenterprise, entrepreneurship, young entrepreneurs, junior
Classification-JEL: M13

Situația actuală a mediului de afaceri din Romania

Sprijinirea dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) este o prioritate atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la nivel național, deoarece această extrem de numeroasă categorie de agenți economici, mai dinamici și mai flexibili decât societățile mari, constituie coloana vertebrală a oricărei economii moderne.

Sectorul IMM este puternic marcat de o puternică fluctuație, anual fiind înființate și, respectiv, ieșind din afaceri, la nivel european, sute de mii de întreprinderi, majoritatea dintre acestea fiind IMM-uri. Criza economico-financiară mondială a constituit cauza principală care a condus la creșterea semnificativă, în ultimii ani, a majorării cifrei dispariției afacerilor mici și mijlocii în lume, iar România bineînțeles că nu putea face excepție de la acest fenomen. Realitatea din ultima perioadă confirmă faptul că foarte multe IMM-uri, mai ales cele nou înființate, au fost și încă mai sunt afectate de criza economică, unele având un final abrupt sau altele sunt pe o linie de plutire. Și în țara noastră, multe firme ies din afaceri, unele în mod benevol, dar tot mai multe ca urmare a declanșării procedurii de insolvență, la solicitarea creditorilor. În lupta pentru supraviețuire pe piață, gestionarea eficientă a resurselor financiare proprii și atragerea de fonduri externe, cu costuri suportabile se dovedesc a fi, împreună cu activitatea de inovare a produselor și serviciilor oferite pieței, factori realmente decisivi, de care antreprenorii sunt obligați să țină seama.

În contextul actual, în condițiile înregistrării unor serii de eșecuri ale pieței, îndeosebi ale celei financiare, statul este tot mai solicitat să intervină în economia reală, de o manieră energică și decisivă, în vederea impulsivării/re lansării activității economice.

Sprijinul statului este așteptat, mai ales, în ceea ce privește susținerea și promovarea spiritului antreprenorial în genere, precum și a liberei inițiative manifestată în special în zona valorificării comerciale a rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare și inovare. Statul este, de asemenea, chemat să ia măsuri de natură să amelioreze mediul de afaceri existent. Printre măsurile vizate se înscriu și cele privitoare la afacerile nou apărute, destinate satisfacerii cererii identificate la nivel de nișă de piață. Tocmai în acest sector este de așteptat să se manifeste spiritul întreprinzător, de afaceri, al cât mai multor români, îndeosebi tineri, aflați la prima inițiativă de afaceri.

Totodată, statisticile arată că tinerii absolvenți de învățământ superior găsesc cu multă dificultate un loc de muncă, lipsa disponibilităților bănești împiedicându-i să se lanseze în afaceri. Cadrul legal pentru apariția și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, în România, a urmarit acest aspect inca din anul 1990 sub forma unor acte normative.

Stimularea cadrului general de înființare a noilor afaceri, mai ales în condițiile dificile induse de criză economico-financiară, a constituit o necesitate pentru asigurarea creșterii numărului întreprinderilor active pe piață, precum și pentru creșterea numărului locurilor de muncă.

În acest sens, programele care stimulează antreprenoriatul, mai ales în rândul categoriilor sociale vulnerabile, cum sunt de regulă tinerii, precum și persoanele care și-au pierdut locul de muncă deținut în spațiul economic european și au revenit în țară, sunt de interes public, contribuind la rezolvarea unor probleme sociale acute.

Ținând seama de puternicul impact social pe care îl are, în contextul actual, promovarea programelor de sprijin pentru înființarea de microîntreprinderi, s-a considerat oportună promovarea unei inițiative prin elaborarea unei ordonanțe de urgență a Guvernului în anul 2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri.

Schimbări preconizate

În cadrul reglementărilor normative se definesc și se limitează în timp termenii de întreprinzător tânăr, debutant în afaceri și, respectiv, microîntreprindere aparținând tinerilor, respectiv debutanților nou intrați pe piața afacerilor.

În vederea capacitării interesului persoanelor debutante în afaceri, al creșterii numărului de întreprinzători din rândul tinerilor și ai șomerilor, sunt prevăzute o serie de facilități special acordate acestor microîntreprinderi, precum și un număr de obligații specifice pe care acestea trebuie să le îndeplinească pentru a beneficia de aceste facilități, toate acestea pentru o durată limitată de timp, după care, microîntreprinderea respectivă se consideră că a ajuns la maturitate și la o consolidare economico-financiară și se poate descurca ușor pe piață, fără niciun alt sprijin din partea statului. Acordarea de facilități presupune din partea statului un efort suplimentar de timp și resurse umane și financiare în perioada de monitorizare a microîntreprinderii, obiectivul vizat de acesta fiind rămânerea pe piața afacerilor a cât mai multor întreprinzători.

Reglementările legale prevăd, pentru aceste microîntreprinderi, un obiect de activitate restrâns la cel mult 5 dintre grupele de activități prevăzute de CAEN Rev. 2, pornindu-se de la premisa că întreprinzătorii care vor opta pentru acest tip de microîntreprindere (cel mult 5 asociați!) au o idee clară de afacere într-un anumit domeniu (fiecare dintre cei 5 asociați putându-se concentra și putând coordona afacerile firmei pe un singur domeniu de activitate!), astfel încât microîntreprinderea va avea șanse mai mari să fie profitabilă, să se dezvolte rapid și să se consolideze economic și financiar în cei 3 ani în care poate beneficia de anumite facilități.

Sprijinirea de către stat pentru înființarea de noi microîntreprinderi urmărește oportunitățile apărute pe piață, astfel încât acestea să poată evolua sănătos, iar durate vieții lor active să fie în creștere. Prin condițiile impuse de program, dar și prin consiliere, instruire și sprijinul acordat acestor microîntreprinderi, în deplin acord cu liniile directoare ale Strategiei Europene pentru Ocupare, se urmărește crearea, în cadrul mediului de afaceri autohton, a unei noi generații de oameni de afaceri, capabili să acționeze la nivelul cerințelor Pieței Unice.

Facilități acordate

- a) acordarea unei alocații financiare nerambursabile reprezentând cel mult 50%, dar nu mai mult de 10.000 euro sau echivalentul în lei, din valoarea proiectului aferent planului de afaceri, pentru care face dovada surselor de cofinanțare.
- b) garanții acordate de Fondul National de Garantare a Creditelor pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii – S.A. – I.F.N. (F.N.G.C.I.M.M.) pentru creditele contractate de beneficiari în vederea realizării planurilor de afaceri, cu respectarea condițiilor prevăzute în normele și procedurile interne ale instituțiilor de credit și ale F.N.G.C.I.M.M., până la cel mult 80% din valoarea creditului solicitat, în limita sumei de 80.000 euro sau echivalentul în lei;
- c) scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori, pentru veniturile aferente timpului lucrat de cel mult 4 salariați, angajați pe perioada nedeterminată.
- d) scutirea de la plata taxelor pentru operațiunile de înmatriculare efectuate la oficiile registrului comerțului pentru înregistrarea microîntreprinderii;
- e) consiliere, instruire și sprijin din partea statului

Programe naționale

Politica Uniunii Europene referitoare la întreprinderi se adresează întregului mediu de afaceri și are ca scop încurajarea și facilitarea înființării de noi întreprinderi, stabilirea unui mediu de afaceri în care fiecare întreprindere să aibă acces efectiv la piețele de produse și servicii, atât din Europa cât și din afara acesteia.

Guvernul României recunoaște și apreciază importanța sectorului întreprinderilor mici și mijlocii ca bază pentru dezvoltarea unei economii moderne, dinamice, bazată pe cunoaștere.

În scopul creării unui cadru favorabil pentru valorificarea posibilităților actuale de dezvoltare economică a României și a stimulării mediului de afaceri, prin înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii sunt instituite și funcționează următoarele programe :

- 1. Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri** - vizează stimularea spiritului antreprenorial al tinerilor prin dezvoltarea unor noi politici publice necesare pentru relansarea economiei României.

Programul urmărește:

- a) dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale bazate pe cunoașterea și gestionarea optimă a resurselor, în vederea adaptării rapide la rigorile determinate de globalizarea piețelor;
 - b) stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării firmelor nou-înființate (start-up-uri) prin facilitarea accesului acestora la finanțare;
 - c) facilitarea accesului tinerilor la sursele de finanțare.
- 2. Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii** - are ca obiectiv facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la garantare și creditare, prin acordarea unei linii de credit cu dobândă integral subvenționată și/sau garantată parțial de stat.

Programul urmărește:

- a) facilitarea accesului la finanțare a IMM-urilor ;
 - b) menținerea activității și a locurilor de muncă existente în rândul I.M.M. și susținerea competitivității economice a acestora;
 - c) reducerea arieratelor datorate statului de către sectorul I.M.M.;
 - d) reducerea masei monetare în numerar, care, în prezent, circulă nestingherită în economia nefiscalizată.
- 3. Programul pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM** - creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului femeilor antreprenor la sursele de finanțare

Programul urmărește:

- a) îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor existente conduse de femei, prin accesarea surselor de finanțare de la bugetul de stat;
 - b) stimularea auto-angajării și creșterea numărului de femei întreprinzător în cadrul comunităților de afaceri;
 - c) dezvoltarea capacității și a spiritului antreprenorial în rândul femeilor;
 - d) creșterea numărului de noi locuri de muncă create în cadrul structurilor economice private conduse de femei și a beneficiilor aduse economiei naționale
- 4. Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțarea START** – vizează creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorilor
 - 5. Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor din piață** – urmărește sprijinirea operatorilor economici, societăți comerciale și societăți cooperative, creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare, prin facilitarea accesului la finanțare

Programul urmărește:

- a) întărirea capacității operatorilor economici de promovare a produselor și serviciilor de piață;
 - b) dezvoltarea și modernizarea activității comercianților și prestatorilor de servicii de piață.
- 6. Programul pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului** – urmărește stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani

Programul urmărește:

- a) câștigarea de piețe externe noi pentru acest tip de produse și servicii;
- b) stimularea cererii interne de servicii și produse, care presupun un grad important de prelucrare manuală;
- c) creșterea vizibilității pe piață atât a meșteșugarilor, cât și a produselor și serviciilor furnizate de aceștia;
- d) îmbunătățirea accesului meșteșugarilor la informații de piață și facilitarea valorificării acestor informații;
- e) dezvoltarea contactelor de afaceri și stabilirea unor legături parteneriale;

- f) promovarea serviciilor și produselor realizate apelându-se la tehnologii tradiționale și având o componentă de prelucrare manuală semnificativă;
- 7. Programul de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri** - are ca obiectiv general dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din România, prin înființarea unor noi incubatoare de afaceri, precum și prin dezvoltarea incubatoarelor de afaceri deja existente

Programul urmărește:

- a) crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării și creșterii IMM-urilor;
 - b) promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea performanțelor manageriale;
 - c) consolidarea unui sector privat dinamic, capabil să facă față forțelor concurențiale și competiției internaționale;
 - d) creșterea numărului de activități economice competitive, întărirea climatului investițional, precum și reducerea ratei șomajului în zonele-țintă;
 - e) dezvoltarea și creșterea numărului de activități non-agricole în zonele din mediu rural prin înființarea de noi incubatoare;
 - f) dezvoltarea mediului economic local, regional, național și internațional, prin utilizarea mai eficientă a potențialului economic și uman existent în zonă;
 - g) înființarea și dezvoltarea de IMM-uri inovative, capabile să utilizeze în mod eficient resursele existente și care, la finalul perioadei de incubare, se vor afla într-o situație stabilă din punct de vedere financiar;
 - h) crearea unei relații eficiente între potențialul tehnologic și antreprenorial al zonelor-țintă;
 - i) dezvoltarea unei infrastructuri de afaceri capabile să facă față presiunilor concurențiale;
 - j) favorizarea accesului IMM-urilor incubate la informații, servicii de consultanță profesională, surse de finanțare, precum și la servicii și echipamente specifice;
 - k) creșterea numărului de locuri de muncă și dezvoltarea economică a regiunilor-țintă;
 - l) promovarea unei cooperări strânse între principalii parteneri la nivel național, regional și local pentru realizarea unei dezvoltări economice susținute;
 - m) corelarea activităților Incubatoarelor de Afaceri cu cele ale operatorilor economici existenți în zonă;
 - n) crearea și consolidarea unei rețele naționale de incubatoare de afaceri
- 8. Programul EMPRETEC** - este un program integrat de pregătire, care oferă întreprinzătorilor instruire și asistență tehnică, precum și un cadru instituțional pentru dezvoltarea capacităților antreprenoriale și creșterea competitivității pe piața locală și internațională a întreprinderilor mici și mijlocii

Programul urmărește:

- a) identificarea întreprinzătorilor de succes;
- b) dezvoltarea competențelor personale antreprenoriale și a capacității manageriale;
- c) dezvoltarea metodelor moderne de afaceri;
- d) mobilizarea resurselor antreprenoriale românești și întărirea dinamismului antreprenorial al întreprinderilor mici și mijlocii din România;
- e) încurajarea schimbului de experiență și a dezvoltării relațiilor pe plan local dar și la nivel internațional;
- f) dezvoltarea capacității întreprinderilor mici și mijlocii de a elabora și implementa strategii de afaceri competitive;
- g) sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii pentru extinderea piețelor de desfacere și creșterea exporturilor;
- h) dezvoltarea contactelor și rețelelor de afaceri în afara României și inițierea de cooperări transfrontaliere.

Concluzii

Necesitatea convergenței României către nivelul de dezvoltare al Uniunii Europene reclamă implementarea de programe pentru dezvoltarea antreprenoriatului în România, atât în rândul tinerilor absolvenți, cât și în rândul populației apte de muncă în general, în vederea creșterii nivelului general de ocupare și efectului de antrenare la nivelul economiei prin stimularea competitivității și inovației.

Programele de antreprenoriat au meritul de a răspunde unor nevoi de dezvoltare sustenabile a României, prin atragerea și combinarea eficientă a resurselor economice în scopul valorificării superioare a potențialului economiei prezente și viitoare.

Referințe bibliografice:

- a) Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Carta Europeană pentru întreprinderi Mici (CEIM) - document de acquis comunitar H.G. nr. 656/2002;
- c) Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- d) H.G. nr. 1280/2004 pentru aprobarea Strategiei Guvernamentale pentru susținerea Sectorului IMM în perioada 2004-2008;
- e) H.G. nr. 290/2006 pentru aprobarea Strategiei de stimulare a dezvoltării rețelei naționale de incubatoare de afaceri, precum și de următoarele reglementări comunitare cu aplicabilitate și în România:
- f) Comunicarea CE. COM (2008) 394 final, "Small Business Act for Europe" (SBA) - document cu caracter consultativ adresat statelor membre.